

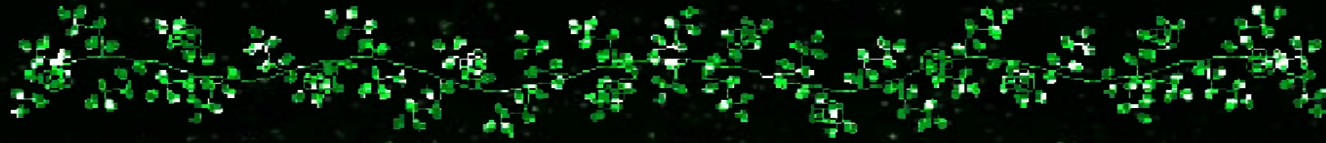
Яшел Үзән шәһәренен
Татар милли китапханәсе
Татарская национальная
библиотека г.Зеленодольска

195 ел

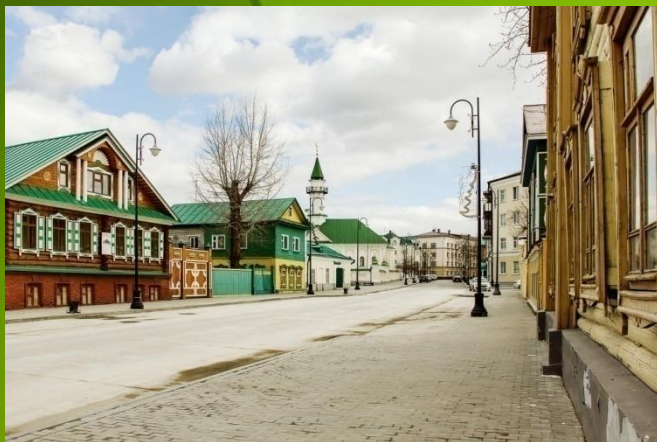

КАЮМ

**Каюм Насыйри –
татар мәгърифәтчесе,
галим, педагог,
этнограф, язучы**

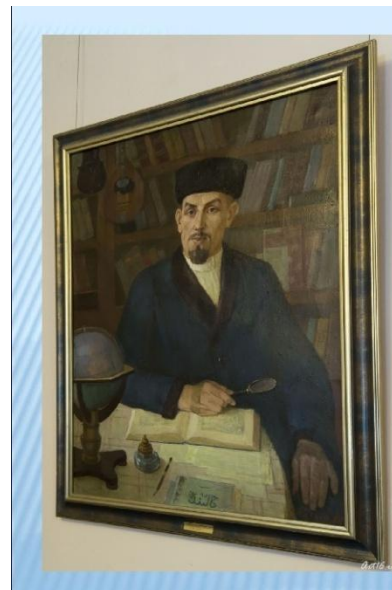
Каям Насыйри урамы.
Казан шәһәре

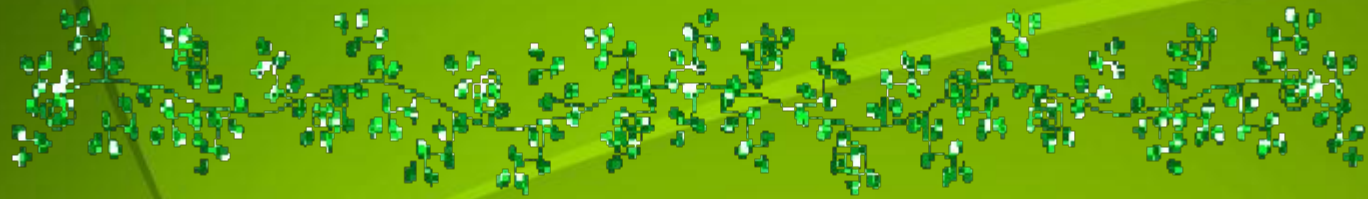
Казанда Каюм Насыри музейе

МУЗЕЙ
КАЮМА НАСЫРИ

Музей имени Каюма Насыри в г.Казань

Раушания Шәфигуллина – Каюм Насыри музейе директорь (Казан шәһәре)

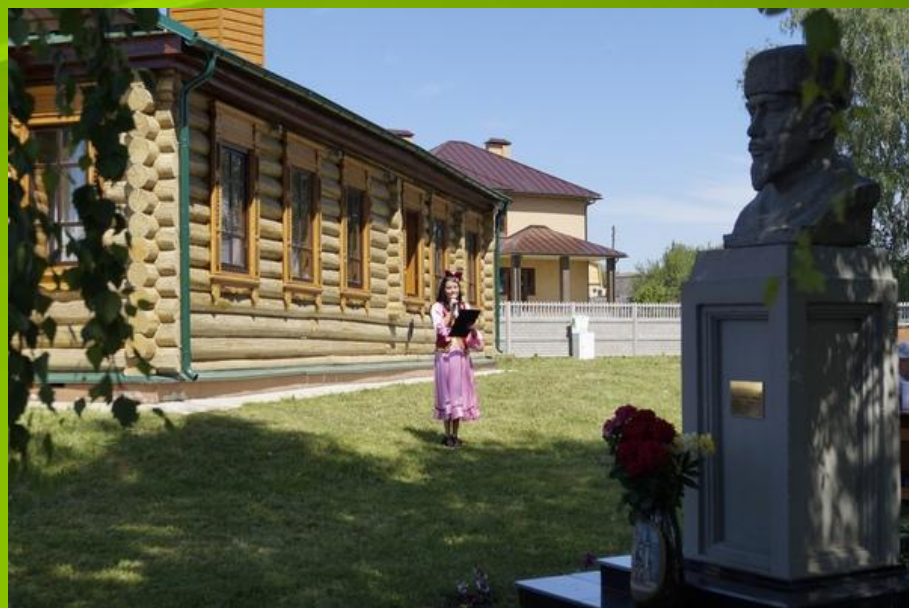

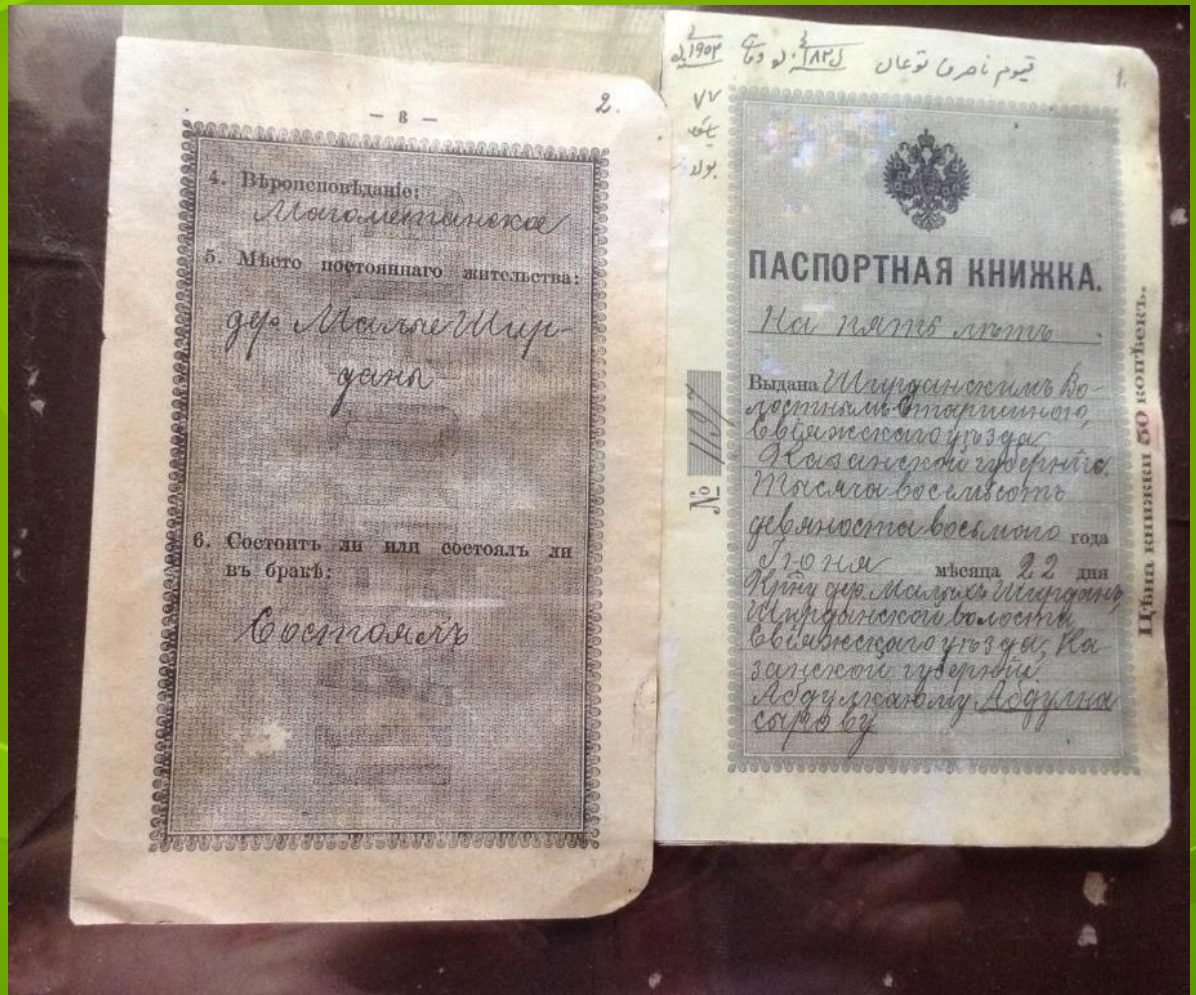
... Без - татарлар.
Телебез - татар
теле!..

Каюм
Насыри

Мәчет алдында Каюм Насыйри бюсты. Көңүлүндән

Монда бәгъс татар
мәдриситчесе Дәм Галим
Габделкаим Габделнасыр
улы Насыршина
1825 елда тууы һәм 1902 елда
кадар төрле елларда килгән йорт урыны.
Место дома, в котором
родился и жил в разные годы
татарский ученый и просветитель
Каюм Насыри (1825 - 1902)

4. Вродеповиданіе:
Мошамедовича

5. Мѣсто постояннаго жительства:
*д. Малое Мир-
дани*

6. Состоитъ ли или состоятъ ли
въ бракѣ:
Состоитъ

قیم نامون توعان
۱۸۳۲
۱۹۰۲

ПАСПОРТНАЯ КНИЖКА.

На имя моего

Выдана *Шерифангскимъ во-
лостнымъ Шерифангомъ,
в известномъ уезде,
Казенной публичной
Адвокатурии* *Софья Бу*
Мошамедовича
дедовста *восьмью* года
1-го числа *2-2* дня
Купинскаго Мироваго
Шерифангскаго волостнаго
Адвоката

Цѣна книжки 50 копѣекъ.

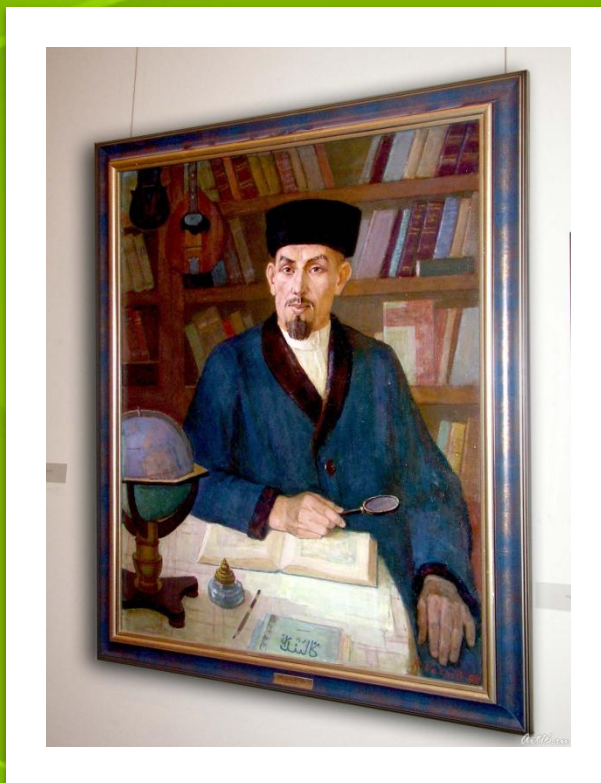
Яшел Үзән районы Олы Ачасыр авылындагы
Каюм Насыйри исемендәге архитектура-этнография комплексы

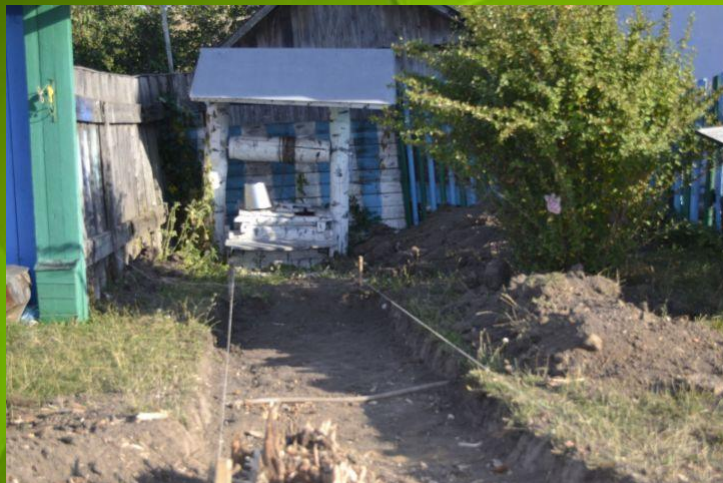

Р.Вахитов. Каюм Насыйри портреты. 2007 ел

КАЮМ КОЕСЫ Кече Шырдан авылы

Эльмира Шәрифуллина

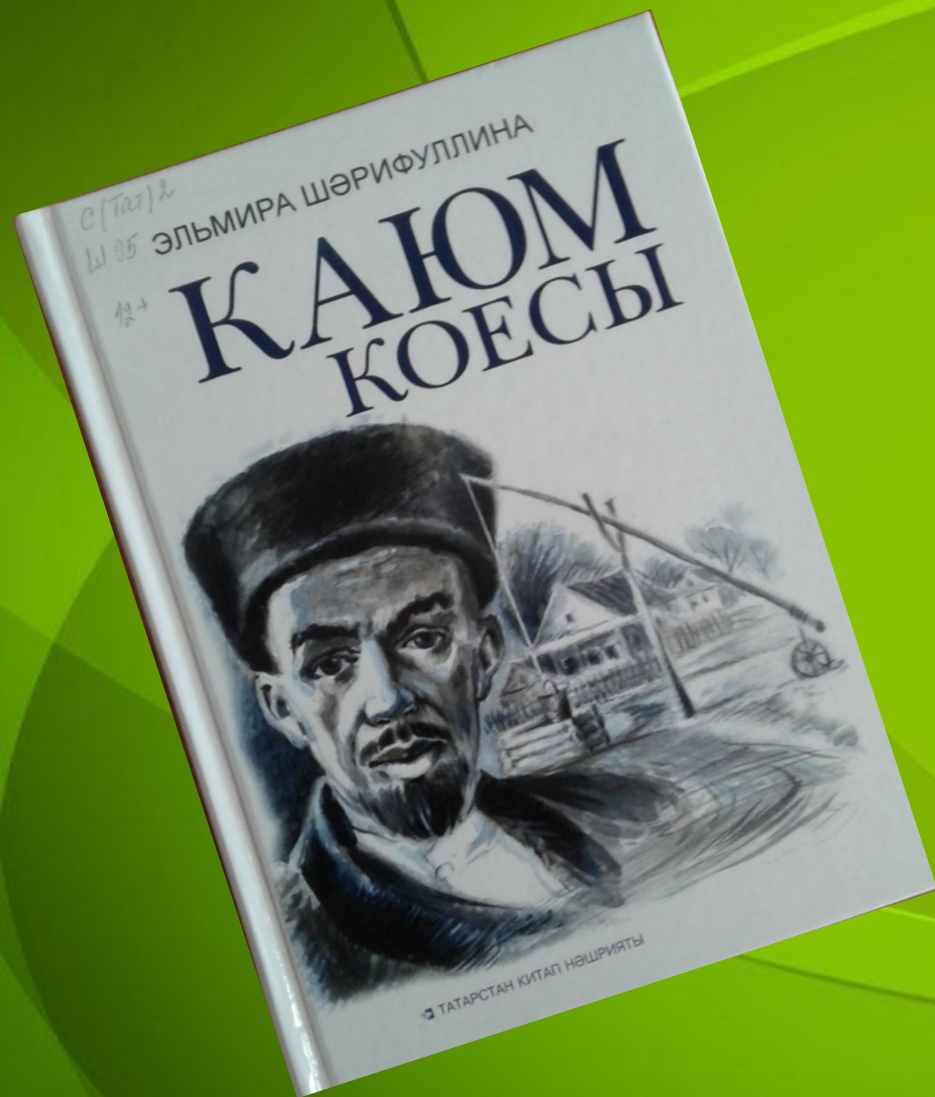
Фаил һәм Эльмира Шәфигуллиннар

ГАЛИЖЕНА ШИГЫРЬ

Эльмира ШӘРИФУЛЛИНА

Белем алу –
Кое казу, диләр,
Энә белән казу – коены..
Гыйлем сөйгән Каюм бабабызның
Таза булган нәсел буыны!
Ничә гасыр яшәр гомер биреп,
Казыган ул үзенң қосын:

Якташлары, авыл кешеләре
Шифалы су белән туенсын!
Коены да казый белеп казу,
Урынын табып казу кирәктер.
Гыйлем коесына
Корал – энә,
Су коесы өчен – көрәктер.

Урынын белеп, әйе, казу кирәк,
Каdere булсын дисәң коенның.
Сүз сөйләсәң,
Белеп сөйләү кирәк,
Дөрөслеген тоеп уенның.

Эльмира Шәрифуллина.

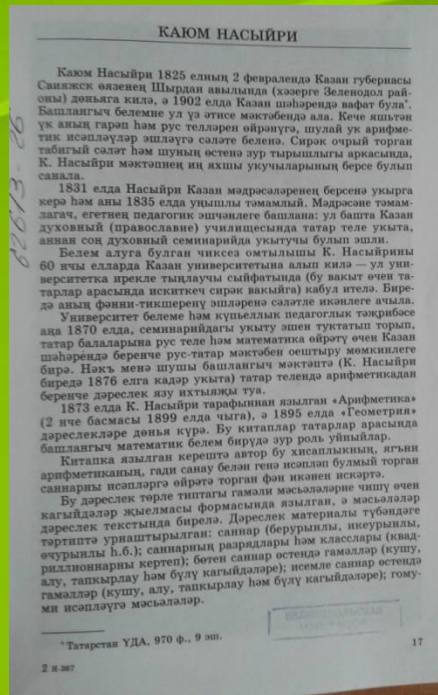
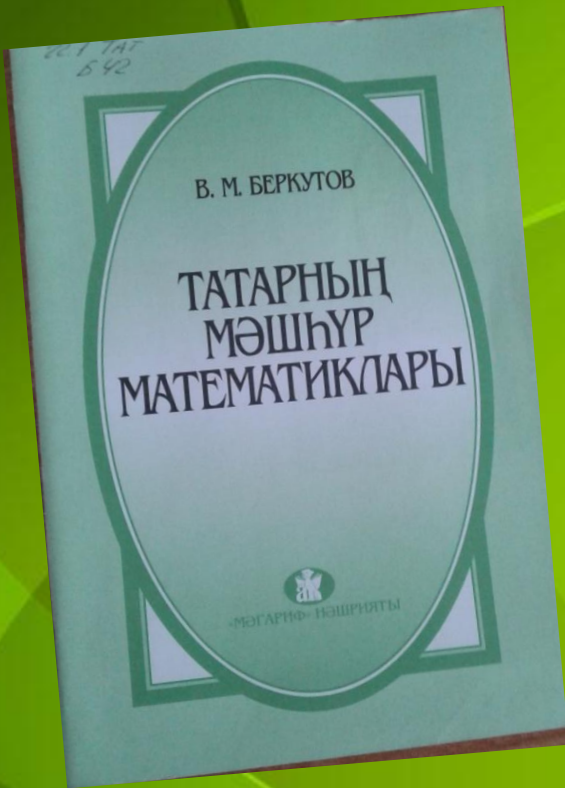
“Каюм коесы” поэмасыннан өзек

КАЮМ НАСЫЙРИНЫҢ
ТУУЫНА – 195 ел
(татар галиме, педагог, журнали,
мәжриһатче, этнограф)

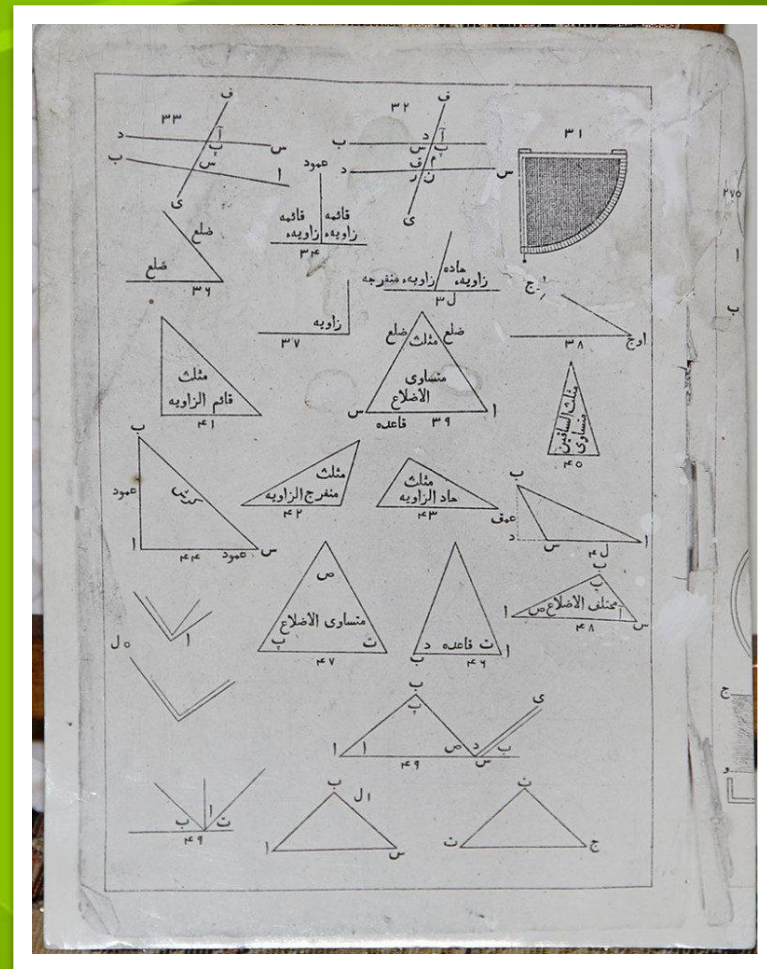

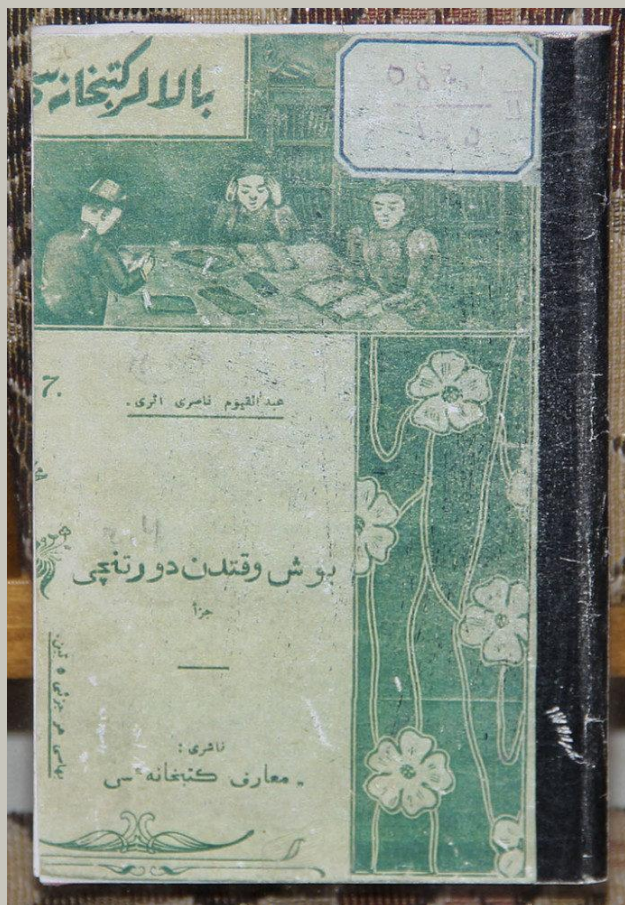
З.Гимаев. Каюм Насыри портреты. 2001 ел

1894 елда басылып чыккан
“Гүлзар вә чәмэнзар”
 (“Үләннәр һәм
чәчәкләр”) китабы

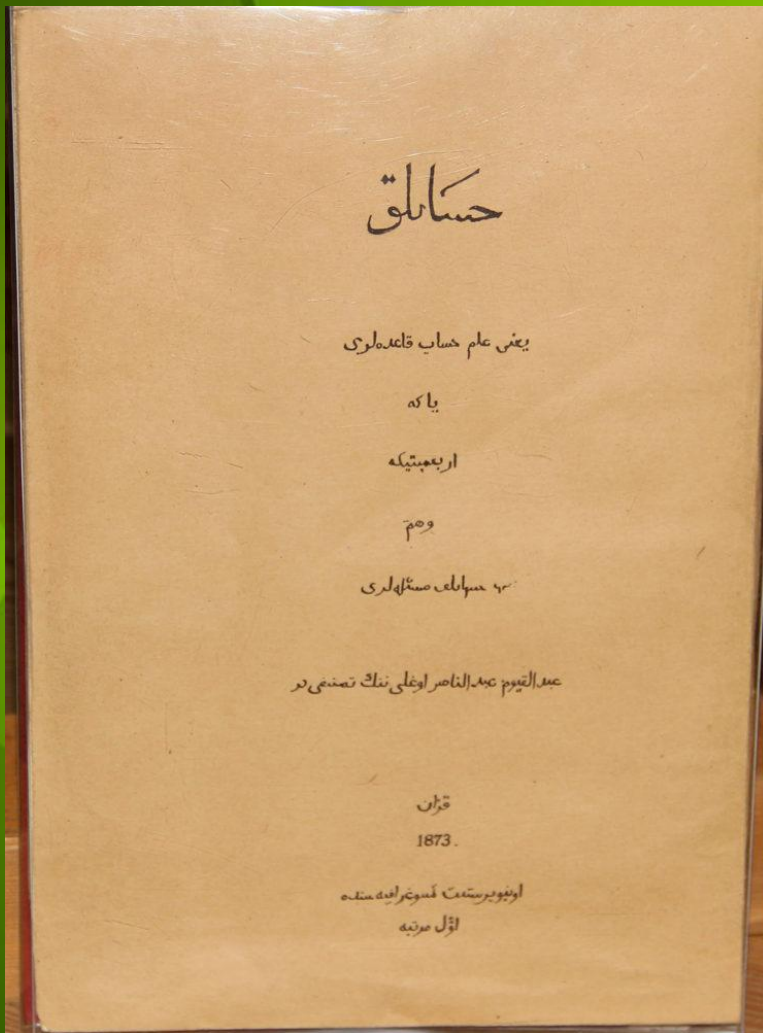
Каюм Насыйриның 1985 елда басылып
чыккан геометрия дәреслегеннән:
«ГҮЙЛЬМЕ ХӘНДӘСӘ»

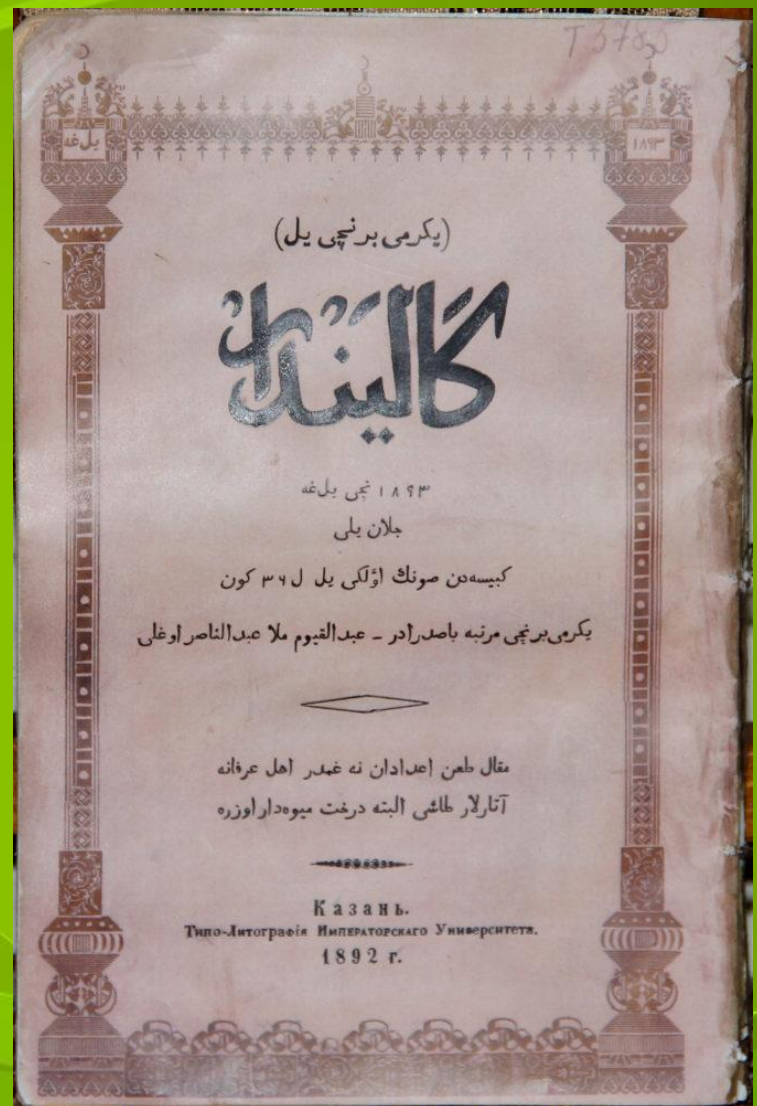
Каюм Насыйри
«БУШ ВАҚИТ». 1860 ел

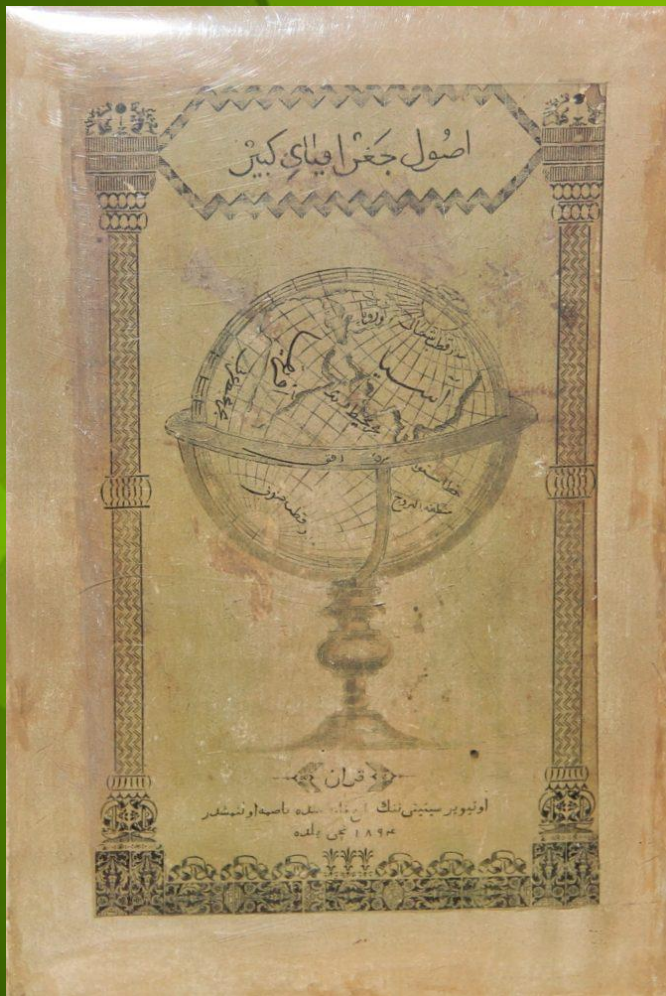
Каюм Насыйри төзегән
календарь. 1871 ел

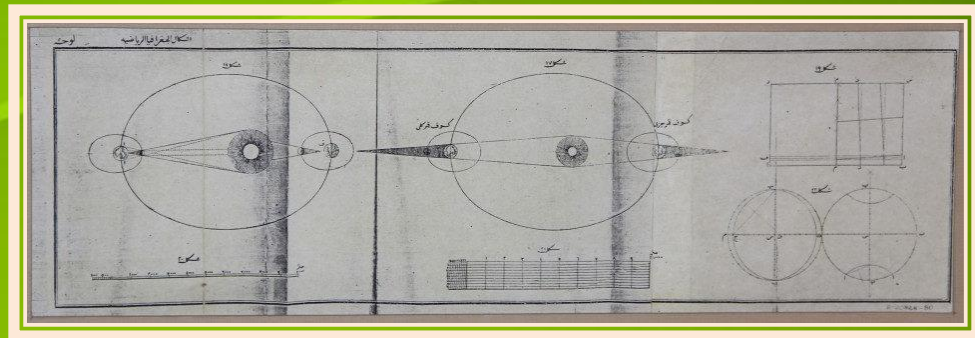
Арифметика буенча
дәреслек.
«ХИСАБЛЫК»
1873 ел

Каюм Насыри
төзегән календарь. 1892 ел

Каюм Насыри төзегән
география дәреслеге
«ЫСУЛЕ ЖЭГРАФИЯ КЭБИР»
1894 ел

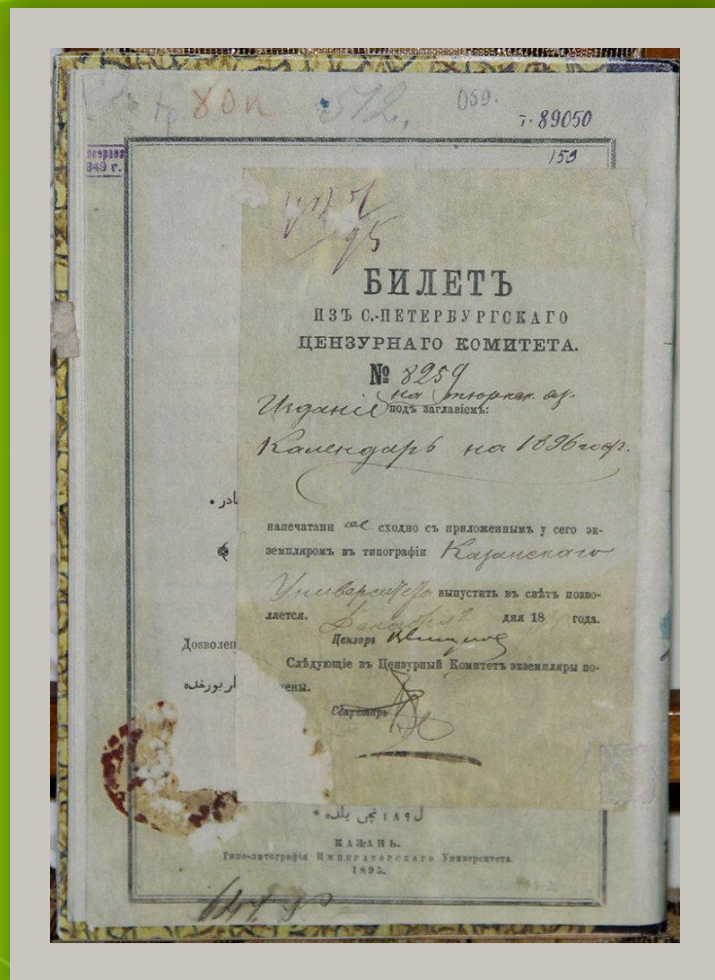
Урыс укучысын татар хикәяләре, ...шуларга
бәйләнештә туган ырымнары, ...гореф-
гадәтләре белән таныштырырга телім...

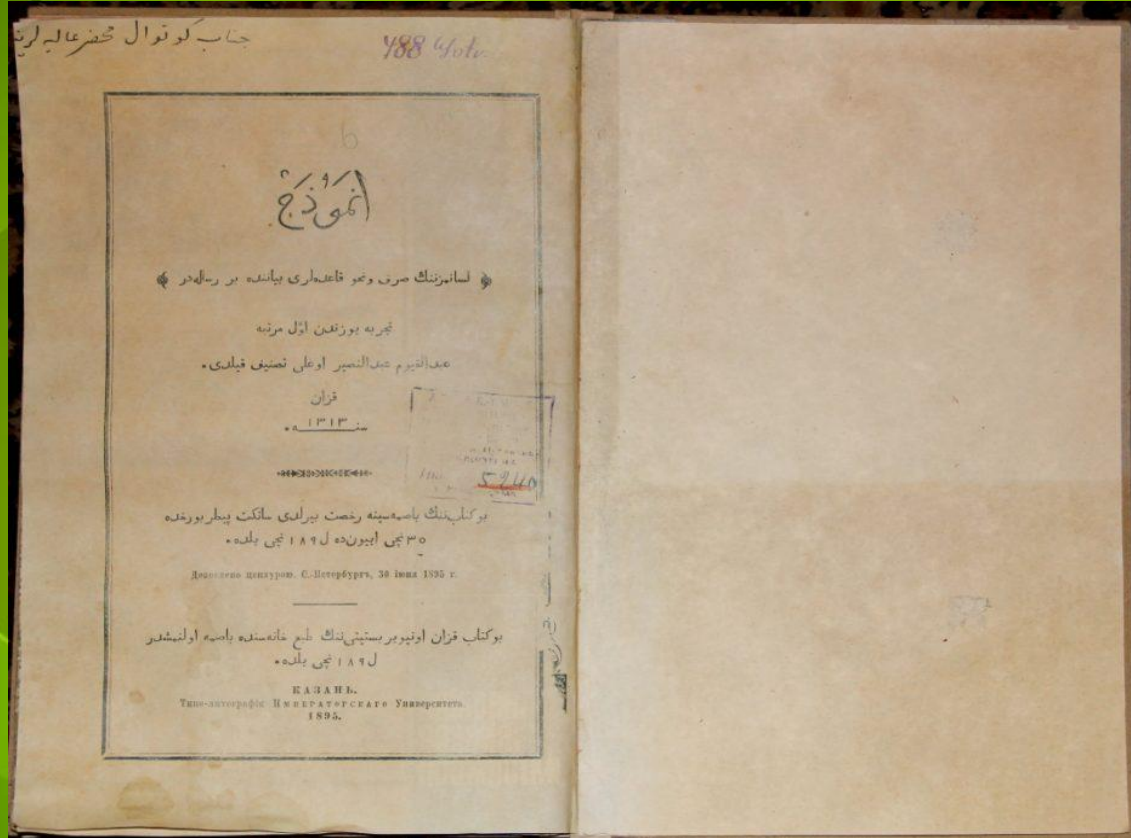
К.Насыйри

Берәүнең дә .. Бу хәтле күп җырлар һәм мөкальләр тапшырганы юк
иде. Насыйров әфәнде тарафыннан тапшырылган бу материаллар
аның халкының искиткеч акыллы икәннен исбат итәләр...

Н.Катанов

**КАЮМ НАСЫЙРИ.
ӘНМУЗӘЖ
(Татар теле грамматикасы).
1895 ел**

Каюм Насыйри

татар мәгърифәтчесе, галим, педагог
һәм язучы

1825 Казан губернасы,
Зөя өязе, Олы Шырдан
14 февраль авылында туа

77 яшендә Казанда
вафат була, татар
зиратында җирләнә **1902**
2 сентябрь

Мәгърифәтче

1855 - 1870 елларда Насыйри Казан рухани училищесында, соңыннан Рухани семинариясендә татар теле укыта. Моның өчен аны күпләр сүгә.

1871 елда ул семинариядә эшен туктата һәм татар балаларына рус телен һәм башка фәннәрне укыту өстендә эшли башлый. Ләкин аның «мәктәбе» Казан халкында популярлык казана алмый.

Татарны фән белән таныштыру

Насыйриниң ботаника дәрәслегеннән

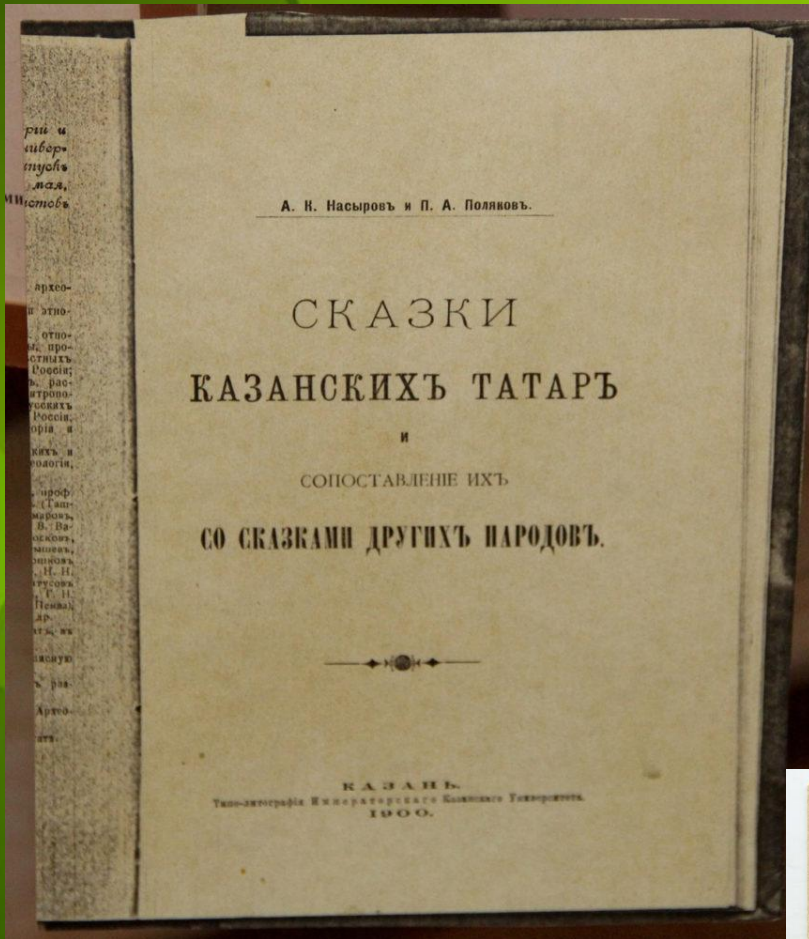
Каюм Насыйри дистәләрчә дәрәслек яза, татар теленә беренче сүзлекләрен төзи, халык авыз иҗатын туплый, тарих һәм этнографияне өйрәнә.

Ул беренче татар естәл календарьларен чыгара башлый.

татар теле
этнография
фольклор
педагогика
астрономия
математика
химия
география
табигать белеме
ботаника
физиология
кулинария

**КАЮМ НАСЫЙРИ ТӨЗЕГӘН БОТАНИКА
ДӘРЕСЛЕГЕННӘН.
XIX ГАСЫР АХЫРЫ**

**Моннан соңгылар
хезмәтләремне
файдаланырлар.**

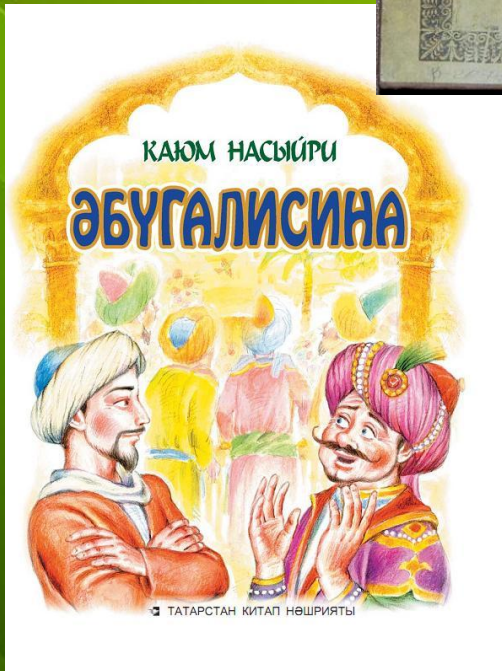
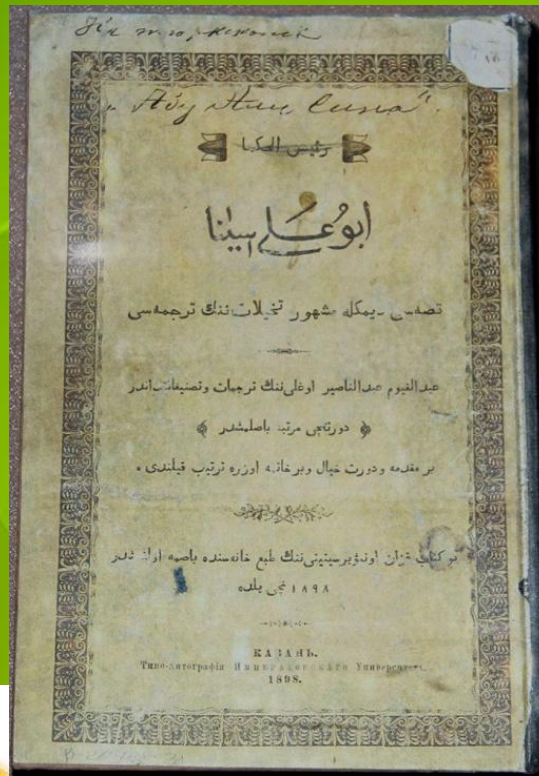

Каюм Насыри

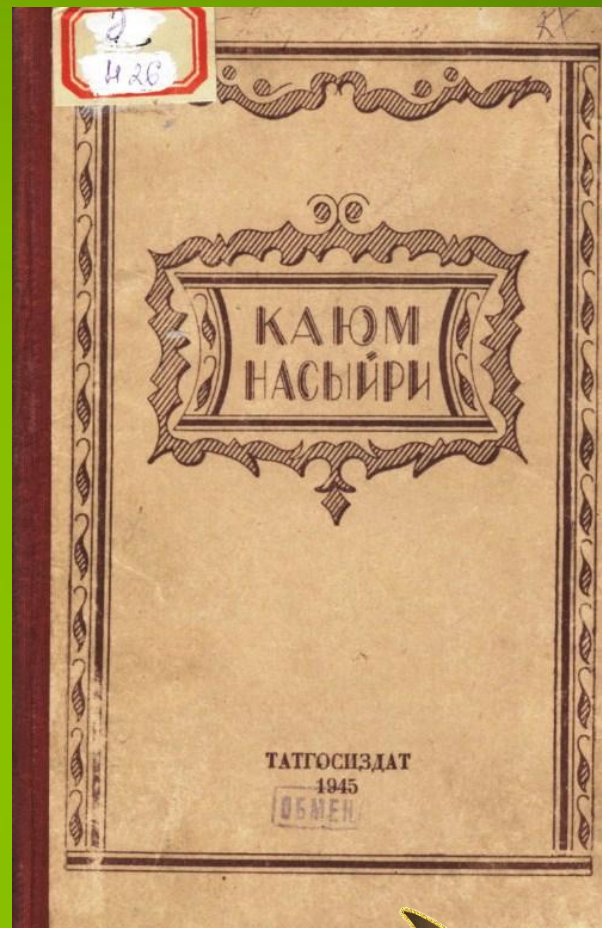

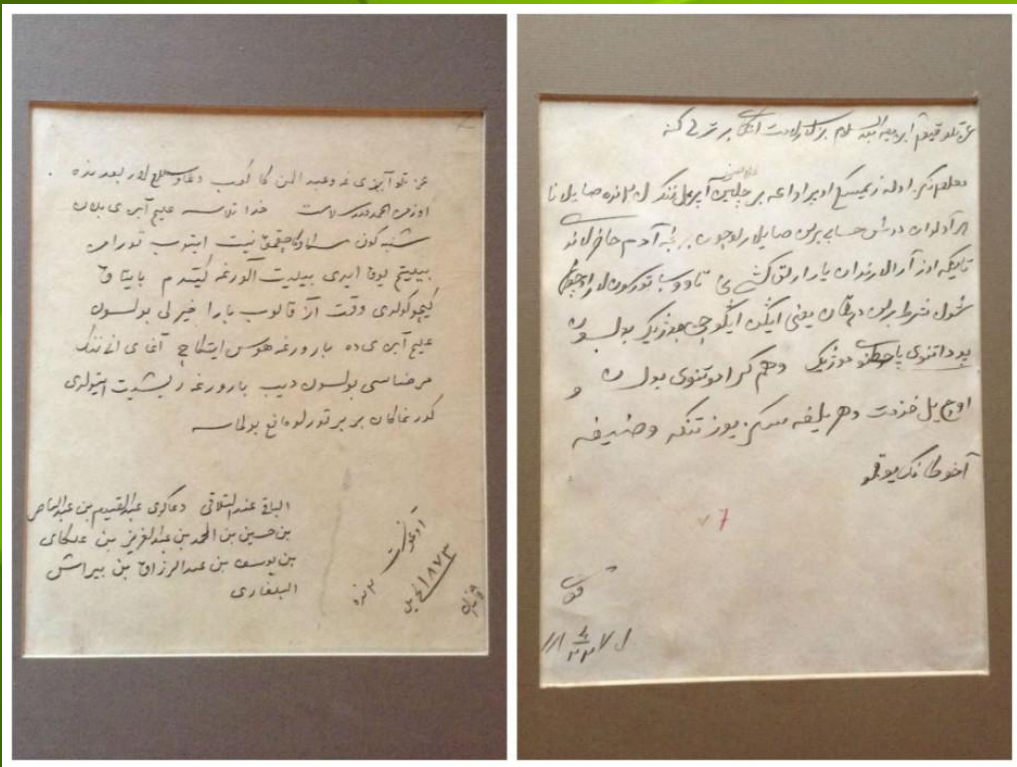
Каюм Насыйри кабере.
Яңа Татар бистәсе
зираты
(Казан)

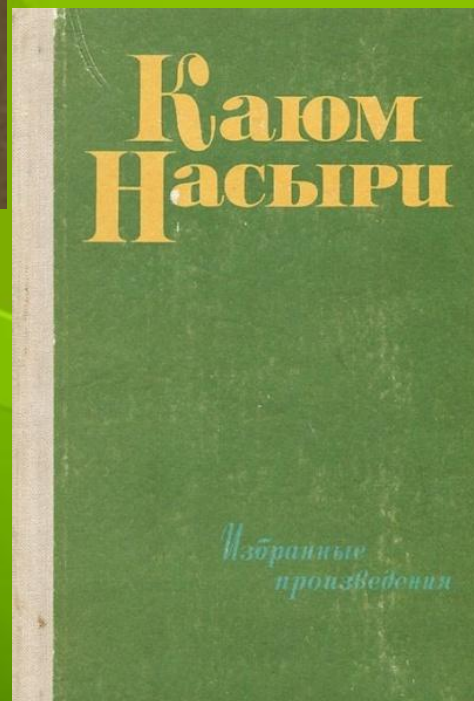
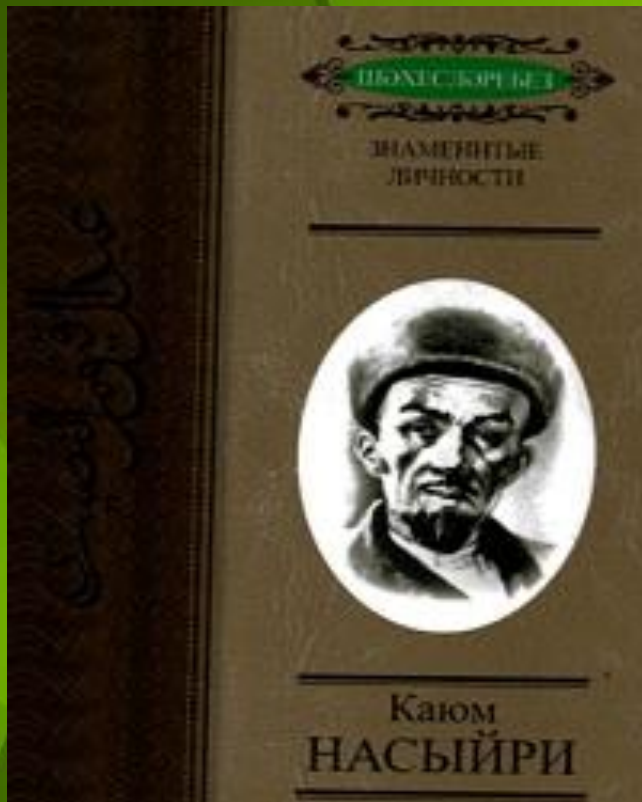
КАЮМ
НАСЫЙРИ

Каюм Насыйри язган хатлар

КИЛӘСЕ ОЧРАШУЛАРГА КАДӘР!

ИГЪТИБАРЫГЫЗ ӨЧЕН
РӘХМӘТ!!!